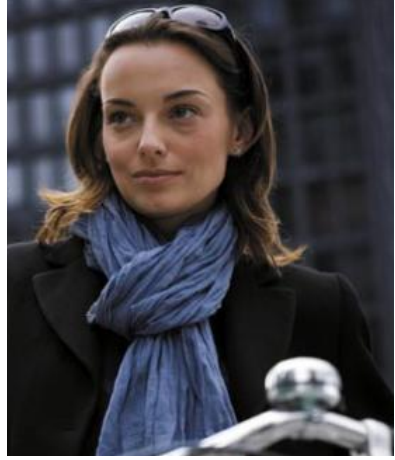

DOKTORUNUZA SORABİLECEĞİNİZ SORULAR

Akciğer kanseri tanısı aldıktan sonra, hekiminizin sizi ayrıntılı bir şekilde hastalığınız, tedavisi ve gelecek hakkında aydınlatması gerekir. Hekiminizle konuşunuz, ona, vakte dikkat etmek kaydıyla aklınıza takılan temel soruları sormaktan çekinmeyiniz. Hekiminizin en önemli danışman olduğunu aklınızdan çıkarmayınız.

-Bende kanser şüphesi oluştu. Tanı koymak için hangi testlere ihtiyaç duyulacak ve bu testler sırasında acı hissedecek miyim?

Her hastada hastalığın yerleşim özelliğine göre farklı tanı yöntemleri kullanılabilir. Ancak uygun yapılan hiçbir işlemde ağrı - acı duymazsınız. Eğer işlem ağrı nedeni olursa işlem yeri lokal anestezi ile uyuşturulur.

-Testler sonrası sonucu ne zaman öğrenebilirim?

Yapılan tanı işlemleri ve istenilen testlerin sonuçlarının ne zaman çıkacağı tamamen o incelemeyi yapacak laboratuvara bağlıdır. Örneğin bilgisayarlı tomografi veya manyetik rezonans testleri radyoloji bölümüne, biopsi parçalarının incelenmesi patoloji laboratuvarına bağlıdır. Özel durumlar hariç, genel olarak hekime ilk başvurudan sonraki 20 gün içinde tedaviye başlanması uygundur.

-Teşhis yanlış olabilir mi ?

Bu çok düşük bir ihtimaldir. Klinik bulgular, radyolojik bulgular uygun, hekim tümörü görmüş veya ulaşmış ise ve alınan örnekten patolojik tanı konulmuşsa, tanının yanlış olma şansı yoktur. Ancak yakınmalar, radyoloji arasında uyumsuzluk varsa ya da patoloji bölümü alınan örnekten tümörü tam tanımlayamamışsa tanı için çalışmaya devam etmek, gerekli ek testleri de yapmak gerekir.

-Tedavim ile kimler ilgilenecek?

Kanser tedavisi her şeyden önce deneyimli ve eğitimli bir hekim - hemşire ekibi gerektirir. Bu önemlidir. Akciğer kanseri tedavisi yapacak ekip göğüs hastalıkları, göğüs cerrahları, medikal ve radyasyon onkologları, radyolog, patolog ve nükleer tıp uzmanları ile gerektiğinde psikolog ve fizik tedavi uzmanlarından oluşur.

-Tedavi ve takip konusundaki deneyimleriniz ne kadar?

Gerçekten de bu bilgi önemlidir. Akciğer kanseri deneyimli ve bir önceki soruda sayılan uzmanlara sahip merkezlerde yapılmalıdır.

- Benim için hangi tedaviler planlanıyor?

Bir akciğer kanser hastasına uygulanacak tedavi, hastalığın hücre tipi ve yayımına bağlı olarak belirlenir. Ayrıca hastanın yaşı, sahip olduğu ek hastalıklar, fonksiyonel kapasitesi de tedavi şeklini belirlemede önemlidir. Kısaca, her hastaya sahip olduğu özelliklere göre bireysel olarak bir tedavi planı yapılır.

-Tedavim ne kadar sürecek ?

Kanseri tedavi etmeye yönelik tedavi, tümör tedaviye cevap verdikçe ve hasta tedaviye tahammül ettikçe sürer. Eğer tümör tamamen ortadan kalkarsa o zaman da tedavi tamamlanmış kabul edilir. Hastanın takibindeki gelişmelere

göre, örneğin hastalığın tekrar aynı yerden veya başka yerden ortaya çıkması durumunda tedavi yeniden başlatılabilir.

-Tedavimi hastanede mi alacağım?

Kemoterapi ve radyoterapi, özel durumlar hariç ayaktan yapılabilir.

-Tedavim boyunca normal aktivitelerim nasıl etkilenecek?

Aktif tedavi dönemlerinde istirahatiniz önemlidir. Unutmayın tedavi size tüm yaşamınızı kazandırmak için verilmektedir.

-Bu tedavi ile iyileşme oranım nedir?

Uygun ve zamanında verilen tedavi ile iyileşme şansınız yeterince yüksektir.

- Cerrahi tedavi her zaman kesin kür sağlar mı?

Cerrahi tedavide çoğunlukla amaç radikal bir tedavi çözümlü üretmektir. Ancak bazı özel durumlarda cerrahi tedavi kendi başına yetmeyebilir. Örneğin lenf bezelerine yayılmış tümör varsa, cerrahi ile tüm lokal yayılmış hücreler çıkarılamamış olabilir düşüncesiyle hastaya radyoterapi / kemoterapi vermek gerekebilir.

- Kemoterapi ve radyoterapi ile hastamın tamamen iyileşme şansı var mı?

Kemoterapi ve radyoterapi'nin birlikte verilebildiği hastalarda daha başarılı tedavi sonuçları alınmaktadır. Bu konuda hekiminiz sizin için en uygun programı yapacaktır.

- Hastam 6 kür kemoterapi aldı, tedavisini tamamladığı söylendi. Bundan sonra tedavi verilmeyecek mi?

Kemoterapi protokollerinde bir rejimin yararlı olabildiği uygulama sayısı 4-5 adettir. Dolayısıyla yararlı bir rejimin çoğu hastada uygulama miktarı en fazla 6 kez olur. Ancak bazı özel durumlarda 12-13, hatta daha fazla kemoterapi uygulaması alan hastalar da vardır.

- *Kemoterapiyi kabul etmezsek ne olur ve ne yapılabilir?*

Kemoterapi size önerildi ise kabul edin. Çünkü başkaca bilimsel temelli tedavi seçeneğimiz ve kansere karşı tedavi şansınız yok demektir.

- *Hastama 2 kür kemoterapi verildi ve sonra tümörün tedaviye yanıtızsız olduğu söylendi. Bundan sonra ne olacak?*

Bundan sonra çoğunlukla ikinci basamak kemoterapi verilebilir. Yani ilk kullanılan ilaçlar yararlı olmadı ise ikinci aşamada kullanılacak ilaçlar vardır. Bu konuda en doğru öneriyi size hekiminiz yapacaktır.

- *Hastam kemoterapi onay formunda bahsedilen yan etkilerin hepsini yaşayacak mı?*

Kemoterapi, metin içinde de değinildiği gibi pek çok yan etkiye sahip bir tedavi şeklidir. Ancak yan etkilerin bireysel olarak görülme sıklığı düşüktür. Yine de çok çeşitli yan etki olduğu için hastaların hemen tamamı bazı yan etkileri yaşar. Önemli olan bunların hayatı tehdit etmeyecek şekilde izale edilmesidir. Hekiminiz bu konuda gerekli tedbirleri alacaktır

- *Kemoterapi hastamın hayatını tehdit eder mi?*

Bazı yan etkiler önlem alınmazsa ve/veya tedavi edilmezse hastanın hayatına mal olabilir. O nedenle hasta yan etkiler yönünden dikkatle takip edilir ve önemli sorun çıktığında hemen hastaneye alınarak gözlem ve tedavi altına alınır. Bu konuda hastanın da dikkat etmesi gereken hususlar vardır. Örneğin iki günden fazla süren ateş, kanamalar, cilt altında morluklar, ilaç sonrası 3-4 gün süren kusma ve yemek yiyememe - su içememe durumlarında hekiminizi arayınız. Yine bilinç sorunları, dirençli tansiyon yükseklikleri veya düşüklükleri, kalp çarpıntılarını veya teklemeleri olduğunda hemen hekiminizi arayınız.

- Hastanın kemoterapisi tamamlandı, kontrollere çağrılıyor. Nüks olmadığı söylendi. Tümörün nüks etme ihtimali var mı? Ne zaman nüks etmeyeceğinden emin olabiliriz?

Tümörün nüks etme ihtimali vardır. Bu nedenle hekiminiz size iyi bir takip programı uygulayacaktır. Bu programa uyunuz. Aradan uzun zaman geçse de vücudunuzda farklı bir durumla karşılaşsanız hemen hekiminizi bilgilendiriniz.

- Hastanın genel durumunun kemoterapi almaya elverişli olmadığı söylendi.

Maalesef bazen hastalar, hastalıkları veya ek hastalıkları nedeniyle çok düşkün durumda olabiliyorlar. Bu hastalara kemoterapi vermek, kemoterapinin yan etkileri nedeniyle yüksek risk getirebilir. Bu nedenle genel durumu bozuk hastalar önce “destek tedavi programı”na alınırlar. 3-4 hafta beslenme, uyku ve diğer alanlarda destek ile güçlendirilerek tekrar kemoterapi almak üzere değerlendirilebilirler.

-Tedaviden sonra uymam gereken kurallar nelerdir?

Hekiminiz son durumunuza göre size bilgi verecektir.

-Hangi yan etkiler bekleniyor ve bunlar ne kadar sürecek?

Kansere yönelik tüm tedavi yöntemlerinin yan etkileri vardır. Bu yan etkiler ciddi boyutlara ulaşabilir ve hatta hayatınızı tehdit edebilir. O nedenle hekiminizi dikkatle dinleyin. Ama unutmayın; kanser tedavi edilmezse ölümlü sonuçlanan bir hastalıktır. Bu kitabın ilgili kısımları da sizin için yararlı olacaktır.

-Hangi yan etkiler veya durumlarda size ulaşmam gerekiyor?

Kanama, iki günü aşan ateş, bilinç sorunları, iki günü geçen kusmalar önemli sorunlara işaret edebilir. Doğru olan, yaşamınızda farklı bir sorun olursa hekiminize danışmanızdır.

-Tedaviden sonra hangi sıklıkla kontrole gelmeliyim?

Her hasta kendine özgü bir klinik tablo sergileyebileceğinden bu konuda hekiminizden bilgi almanız doğru olacaktır.

-Tam olarak normal aktivitelerime ne zaman dönebileceğim?

Tedavinin asıl amacı sizi hayatınıza tam olarak döndürebilmektir. Ama bu her zaman kolayca olmaz. Kanser tedavisi uzun bir yoldur ve daha önce değinildiği gibi geniş ve deneyimli multidisipliner bir tedavi ekibini gerektirir. Demek ki çok uğraşacağız; ama sonunda mutlu olmak vardır; amaç en iyi sonuca ulaşmaktır. Eğer tümör tamamen kaybedilebilmişse, büyük ihtimalle hayatınıza tam olarak geri dönebilirsiniz. Bu konuda da hekiminiz size gereken en iyi bilgiyi verecektir.

-Katılabileceğim destek grupları, bilgi alabileceğim dernekler mevcut mu?

Ülkemizde bu yönde sivil çalışmalar ve kaynaklar maalesef çok kısıtlıdır.

- Hastam kanser olduğunu bilmiyor, ona söylemesek olur mu?

Bu yanlış bir davranış olur. Esas olarak hastaya hastalığını söylememek, gizlemek yasal olarak suçtur. Ayrıca bu gizleme ahlaki bir davranış da olmaz. Çünkü hasta hastalığını bilmezse yanlış kararlar verebilir ve bu nedenle tedaviden kaçınarak kendine zarar verir. Hastalığını bilen hastalar tedaviye çok daha istekli ve tedavi yan etkilerine çok daha dayanıklı olurlar.

- Hastama akciğer kanseri tanısı konduğu söylendi. Bundan sonra ne kadar yaşayabilir?

Bunu tam olarak nasıl bilebiliriz? Çok güçlü tedavi seçeneklerinin olduğu günümüzde ana amaç hastayı mümkün

olduğunca uzun yaşatabilmek, yani yaşayacağı kadar yaşatabilmektir.

- Hastamı ağır vaziyette hastaneye getirdim, ancak hastaneye yatırmadılar ve evde bakım gerekir diyerek bazı ilaç ve tavsiyelerle gönderdiler? Bu büyük haksızlık değil mi?

Ülkemizde hastaneler hastalık teşhisi ve tedavi edilebilir klinik durumları tedavi etmek üzere organize olmuştur. Eğer bazı hastalarda artık bir tablo oturmuş ve maalesef bu tablo değişmeyecekse, hastanede yapılanlar o hasta için özel bir gereklilik taşımayacaksa ve hastalığın seyrini değiştirmeyecekse, bu tip hastaların yakınları eğitilerek evde izlenmesi gerekir. Çünkü ülkemizde henüz kronik hastaların yatırılıp bakılacağı bir sosyal güvenlik şemsiyesi yoktur. Eğer her kronik hasta “bu hastaya evde nasıl bakacağız?” düşüncesiyle hastaneye yatırılırsa, hastaneden yarar görecektir hastalar açıkta kalır. Bu yasal olarak da ahlaki olarak da mümkün değildir. Burada adeta özürlülere benzer hatta onlara göre daha pozitif bir durum vardır. Biliyorsunuz özürlüler ne kadar ağır olursa olsun evde ailesi tarafından bakılmaktadır. Oysa Devletin özürlülere bakması bir anayasa gereği olmasına rağmen, bir anayasa emri de olsa bu bakımı imkanları nedeniyle yapmamaktadır.

Aslında kronik hasta yakınları da haklıdır. Hastalara evde bakmak çok zordur ve bu çok sevdikleri kişi evde riske olabilir. Burada esas olan çözüm devletimizin evde bakım hizmetlerini açması ve organize etmesine bağlıdır. Yani kronik hasta evde bakılır; her gün ve gerektiğinde ayrıca eve ekip gelmeli, hastanın ihtiyaçlarını ve tedavisini düzenlemelidir. Hasta yakınları da o zaman sevdikleri ile evde olmaktan ve ona iyi bakıldığından, sıkıntı olduğunda hemen destek geleceğinden emin olmaktan mutlu olurlar.

- Üünü duyduğumuz bazı bitkisel ilaçlar var. Kullanmamı tavsiye eder misiniz?

İlaç endüstrisi dünyanın en büyük ilk 5 endüstri dalından birisidir. Özellikle kanser ilaçları için çok büyük, inanılması zor miktarda paralara mal olan yatırımlar yapılmakta, yüzbinlerce iyi eğitilmiş bilim insanı bu dalda çalışmaktadır. Çünkü bu iş aynı zamanda çok kârlı bir iştir. Dünyada her yıl yaklaşık 1.400 000 kişi akciğer kanseri olmaktadır. Eğer bir grup bunu tedavi edebilecek ilacı bulabilirse, her yıl muhtemelen daha fazla miktarda hastası olacaktır. Onun için ilaç endüstrisi bu araştırmalara inanılması zor paralar ayırmaktadır ve her geçen gün araştırma sonuçlarından elde edilen bilgilerle daha ileri gidilmektedir. Hal böyleyken birkaç kişinin “ilaç buldum” savıyla ortaya çıkması maalesef insanlarımızın para, emek ve duygularının istismarından başka bir anlama gelmemektedir. Aslında böyle iddiası olanlar araştırma kurumlarına başvurup, hemen araştırmalar isteyebilirler. Böylece bir çözüm varsa, bu çözüm kanıtları ve halka mal olur, çözümü bulan da inanılması imkansız bir servet sahibi olabilir.